

H. U. Ramsing: Københavns Ejendomme 1377-1728. Oversigt over Skøder og Adkomster. VIII. Købmager Kvarter. Ved Albert Fabritius. (Munksgaard, 1962). 144 s. + 2 pl.

Generalmajor H. U. Ramsing nåede ikke inden sin død 1946 at afslutte det store værk Københavns Ejendomme 1377-1728, som han havde påbegyndt tre år før. Fire bind var kommet, nemlig I Øster Kvarter, II Strand Kvarter, III Snarens Kvarter og IV Vester Kvarter. Det var værkets opgave at følge stadens enkelte ejendomme fra den ældste samlede fortegnelse i 1377 og til den store brand i 1728; de ordnedes inden for hvert kvarter i karreer, idet disse ikke havde ændret sig i det behandlede tidsrum.

Afdøde museumsinspektør Victor Hermansen havde oprindeligt påtaget sig at videreføre Ramsings arbejde, og han efterlod sig en del manuskript til bind V Nørre Kvarter. Den nye udgiver, administrator, dr. phil. Albert Fabritius ønskede imidlertid at begynde med et kvarter, som han var mere fortrolig med end de øvrige, så meget mere som han ved en fortsættelse af Nørre Kvarter faktisk skulle igennem to mænds arbejde, synspunkter som bestyrelsen for Selskabet for Københavns Historie bøjede sig for.

Købmager kvarter begrænses af Klareboderne, Møntergade, Gothersgade, Kongens Nytorv, Østergade og Købmagergade. For kvarterets ejendomme anføres skødernes og adkomsternes oplysninger i kronologisk orden, og der gøres rede for ændringer, udstykninger og sammenlægninger af grunde. Der er til arbejdet benyttet en lang række arkivalier, hvis udnyttelse kræver en enorm seddeludskrivning, og det er da også sedler tillige med en foreløbig opstilling i protokoller, hvor hvert matrikelnummer har sit blad, der udgør Ramsings materiale. Fabritius har rimeligt nok måttet begrænse sig til at fremlægge dette stof, som det foreligger, og kun i tvivlstilfælde har

han efterprøvet kilderne. Bogen er forsynet med et fortrinligt personregister, og med hensyn til anvendelsen i øvrigt henvises til den vejledning, der er trykt enslydende i samtlige bind.

For en historiker er et værk som det foreliggende af overordentlig værdi, hvad enten han beskæftiger sig med personalhistorie, socialhistorie, topografi eller historie. Det må oprigtigt håbes, at det vil blive muligt at fortsætte og afslutte det.

Finn H. Lauridsen.

H. P. Hansen: Kløge Folk. Folkemedicin og overtro i Vestjylland. II. Anden øgede udgave. (Rosenkilde og Bagger, 1961). 267 s.

Medens 1. del af Kløge Folk i så høj grad domineres af den mærkelige Laust Glavind, falder personlighederne i 2. del mere jævne ud. Fælles for det ejendommelige træk, disse mennesker udgjorde i al fald i det gamle samfund, var sammenblandingen af særlige evner med tilfældig viden hentet i lægebøger, Cypriani eller endog på arbejdspladser (f. eks. apoteker). Magi drev de næsten alle lidt af; kun en enkelt, den tossede Otto Lindvig i Borris, brugte den udelukkende og kommer derved til at indtage en særstilling. Heller ikke 2. del er fri for gentagelser, og de mange Cyprianusmanuskripter er ret ensartede; men H. P. Hansen er stadig fornøjelig at læse, og hans kontaktevner må have været enestående. Bogen er forsynet med et ord- og sagregister, der også giver oversættelse af de talrige dialektord.

Finn H. Lauridsen.

Vald. Andersen: Hærvej-sognet Lærborg. Bidrag af F. R. Astrup og H. Kelp. (Udgivet af det sognehistoriske udvalg, 1961). 304 s.

Når den kendte, grundtvigianske po-